

Voorjaarsnota 2021 / Kadernota 2022-2025

gemeente
Weststellingwerf

gemeente

Weststellingwerf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
Actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen	6
Risicoparagraaf	8
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	10
Programma 1 Veiligheid	11
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	12
Programma 3 Economie	14
Programma 4 Onderwijs.....	15
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	17
Programma 6 Sociaal domein	20
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	26
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.....	29
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	31
Overhead en Onvoorzien	35
Overzicht kosten overhead.....	36
Onvoorziene uitgaven.....	38
Budgetverschuivingen van programma naar programma	39
Bijlagen	40
Bijlage 1: Overzicht investeringsambities	41

Voorwoord

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad van Weststellingwerf.

Hierbij bieden wij u de gecombineerde voorjaarsnota 2021 en de kadernota 2022 tot en met 2025 aan.

Dit is de laatste kadernota voor de zittingsperiode van de huidige raad. De nota is een sobere nota geworden met daarin de hoogst noodzakelijke onderwerpen opgenomen, aangevuld met beperkte beleidswensen.

Vooraf de dreigende ontwikkelingen in het sociaal domein lijken nogal wat impact te hebben op de financiële situatie van de gemeente Weststellingwerf. Hiervoor zullen wij als gemeente, in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een klemmend beroep blijven doen op het rijk om ons te compenseren in de taken rond de Jeugd en de WMO.

Een andere onzekere factor is de algemene uitkering van het rijk. Het rijk is al een aantal jaren bezig met de voorbereidingen op de herijking van het gemeentefonds. Deze herijking zal ongetwijfeld leiden tot een herschikking van middelen tussen de gemeenten. Welk effect dit zal hebben op de uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Weststellingwerf is nog onbekend. Daarnaast is de organisatie zich aan het voorbereiden om toekomstbestendig kwalitatief goed te kunnen blijven functioneren. Ook hiervoor wordt voorgesteld om de benodigde middelen vrij te maken.

Bovenstaande heeft geleid tot het urgentiebesef dat op een gedegen manier moet worden gewerkt naar een begroting die in meerjarenperspectief sluitend moet zijn. Hiervoor worden de vorig jaar ingezette "Grip-op"-projecten verder uitgewerkt en zal er verder worden gezocht naar andere ombuigingen. Met deze projectmatige aanpak kunnen wij nu een sluitende begroting in meerjarenperspectief aanbieden.

College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf.

Actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen

Voorjaarsnota en kadernota op hoofdlijnen toegelicht

Voorjaars- en kadernota op hoofdlijnen toegelicht.

In onderstaande tabel worden de belangrijkste wijzigingen getoond en toegelicht.

+ = voordeel - = nadeel	Voorjaarsnota	Kadernota 2022-2025			
Eindtotaal per programma	2021	2022	2023	2024	2025
Stand bij programmabegroting 2021	-2.245.000	-1.205.000	-581.000	23.000	650.000
Wijziging septembercirculaire 2020	455.000	777.000	469.000	582.000	575.000
3e raadswijziging (vergadersysteem en meubilair raadzaal)		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Beginstand voorjaarsnota 2021	-1.790.000	-438.000	-122.000	595.000	1.215.000
Mutaties voorjaarsnota / kadernota:					
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	-125.000				
Programma 1 Veiligheid		-37.500	-37.500	-38.000	-53.500
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-115.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Programma 3 Economie		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Programma 4 Onderwijs	34.000	-27.800	-27.800	-27.800	-27.800
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	-327.313	24.000	-26.000	-26.000	-26.000
Programma 6 Sociaal domein	-1.987.765	-173.000			
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	-41.000	-236.000	-65.000	-65.500	-65.000
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	207.845				
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	888.000	73.000	73.000	73.000	73.000
Overzicht Overhead	-70.000	-1.340.000	-1.273.000	-1.023.000	-1.023.000
Overzicht Onvoorzien					
Eindtotaal programma's	-1.536.233	-1.807.300	-1.446.300	-1.197.300	-1.212.300
Totaal ombuigingen			500.000	1.000.000	1.000.000
Stand 2021 na voorjaarsnota	-3.326.233	-2.245.300	-1.068.300	397.700	1.002.700

Toelichting

De verschillende mutaties zijn te raadplegen in de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead en onvoorzien. Op dit moment hebben de ontwikkelingen op het Sociaal Domein en de organisatie ontwikkeling de grootste invloed op het eindtotaal van de programma's en deze zullen hieronder en in de risicoparagraaf worden toegelicht. De beginstand van de voorjaarsnota 2021 is de stand van de programmabegroting 2021 aangevuld met de wijzigingen in de septembercirculaire 2020 en de 3e begrotingswijziging van 2020. Deze beginstand geeft een positief saldo voor de jaren 2024 en 2025.

Mutaties.

Sociaal domein.

De Voorjaarsnota laat op het Sociaal domein een tekort zien van bijna € 2 miljoen voor 2021, hiervan wordt € 990.000 gedekt uit de Coronagelden. In 2021 gaan we onze inzet op "Grip op"-programma's verder intensiveren waarmee we dit dreigende tekort terug willen dringen. Dit zal niet voldoende zijn. Naast de mogelijkheden die we nog zien aan aanvullende of verdiepende maatregelen, moet er ook vanuit het Rijk een forse financiële bijdrage geleverd worden om dit tekort te kunnen dichten. Dit wordt verder toegelicht in de risicoparagraaf.

Organisatieontwikkeling.

De opgedane ervaringen en inzichten vanuit het organisatieontwikkeltraject Professionaliteit, Integraliteit en Maatwerk (PIM) op expeditie maken dat we toe zijn aan een volgende stap in de expeditie: het aanpassen van de structuur van de organisatie en cultuurverandering. De complexiteit van ons werk neemt toe. Dat merken we iedere dag en brengt de nodige uitdagingen met zich mee. Het belang van goede samenwerking, eigenaarschap, opgavegericht en integraal werken nemen hiermee toe. We zijn als organisatie de afgelopen jaren in omvang gegroeid. De span of control is hier niet op aangepast en de verschillen in omvang zijn te groot geworden. We kennen een hybride aansturingsmodel met een managementteam en directie. De combinatie tussen concernbreed sturen en afdelingssturing wordt als complex ervaren.

Aanpassingen in de structuur, aansturing en beheersbaarheid zijn noodzakelijk om klaar voor de toekomst te zijn. Deze aanpassingen zien we als voorwaarde om goed te kunnen werken aan integraal werken, eigenaarschap en samenhang in de organisatie. Met een directiemodel met robuuste teams van circa 15 fte gericht op inwoners, bestuur en organisatie verwachten we de opgaven en uitdagingen van de samenleving goed aan te kunnen. Teamleiders kunnen met deze opgave gericht medewerkers ondersteunen in de gewenste ontwikkeling. De noodzakelijke wijzigingen in de structuur voor wat betreft de span of control en het versterken van de beheersing brengen kosten met zich mee. Na de structuraanpassing zal er ook worden ingezet op de vereiste cultuurverandering. Dit vraagt investering in houding, gedrag en rolinvulling van alle medewerkers en leidinggevenden in onze organisatie. Onder andere opleidingen en trainingen zijn daarbij van belang.

Ombuigingen.

Deze kadernota sluit, als gevolg van de hierboven genoemde mutaties, in meerjarig perspectief met een negatief saldo. Het is nadrukkelijk onze bedoeling om uiterlijk in 2024 te sluiten met een positief saldo. Hiermee voldoen we ook aan de eis van de provincie Fryslân. Om die reden willen wij via een gestructureerde aanpak voor de zomer van 2022 een voorstel met ombuigingen aan u voorleggen. Via dat voorstel willen wij het tekort dan terug dringen met € 500.000 in 2023 oplopend naar € 1 miljoen in 2024, zodat 2024 en 2025 sluiten met een begroot positief saldo. Tussen nu en het aanbieden van het pakket met ombuigingsvoorstellen in het tweede kwartaal van 2022 spelen een aantal onderwerpen die een relatie hebben met de financiële situatie van onze gemeente. In dit kader denken we heel concreet aan:

- de effecten van de doorontwikkeling van Grip op Jeugd en WMO;
- de uitkomsten van de herijking van het Gemeentefonds en
- de uitkomsten van de druk vanuit de gemeenten (en VNG) op het Rijk inzake aanvullende structurele middelen.

Deze ontwikkelingen zullen wij uiteraard nadrukkelijk volgen en betrekken bij het ombuigingsproces zoals dat hiervoor beschreven is.

Risicoparagraaf

Risicoparagraaf

In deze Voorjaarsnota / Kadernota nemen we pas aanpassingen op als ze noodzakelijk zijn én we de bijbehorende bedragen (nagenoeg) zeker weten. Als we het bedrag niet zeker weten dan nemen we de ontwikkeling in deze paragraaf op. Dat doen we ook voor ontwikkelingen die op ons afkomen na 2021. Daarvan weten we nu vaak nog niet wat het exacte effect zal zijn, maar vinden we het wel belangrijk u nu al mee te nemen in de ontwikkelingen die op ons af lijken te komen.

Financiële impact coronamaatregelen

Wij hebben de uitkomsten van het 3e en 4e compensatiepakket verwerkt bij de paragraaf Overzicht Algemene dekkingsmiddelen. De totale ontvangen coronagelden tot het met vierde compensatiepakket bedragen € 1.626.036 voor 2021, deze gelden hebben allemaal een eenmalig karakter. Bij de jaarrekening hebben wij aangegeven dat we deze gelden wel willen inzetten voor de gevolgen van de corona om recht te doen aan de intentie van deze uitkering. Ook zullen de inkomstenstromen van onze gemeente worden beïnvloed. We houden bij wat de financiële effecten zijn, maar kunnen, zoals u zult begrijpen, nu nog geen bedragen afgeven. Zie ook de paragraaf Overzicht Algemene dekkingsmiddelen voor een verder toelichting op de coronagelden.

Herijking Gemeentefonds

Het huidige verdeelsysteem dat ten grondslag ligt aan de Gemeentefondsuitkering is complex. Er zijn tientallen maatstaven die bepalen wat de uiteindelijke bijdrage uit de algemene uitkering wordt. Er is de afgelopen tijd gewerkt aan een eenvoudiger model. Per saldo leidde het nieuwe model ertoe dat grote(re) steden c.q. gemeenten meer geld kregen en kleinere gemeenten geld moesten inleveren. Nadat de uitkomsten van het effect waren gepubliceerd, kwamen er veel kritische kanttekeningen bij de uitlegbaarheid van de uitkomsten, met name in het Sociaal domein. Ook heeft het Rijk veel reacties en vragen gekregen van gemeenten. Dit samen was voldoende aanleiding voor het Rijk om het verdeelvoorstel nog eens kritisch tegen het licht te houden. Begin juni verwacht het Rijk een nieuw voorstel te hebben. Dat wordt dan eerst ter advisering voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur. Over de uitkomst is nog veel onzekerheid.

Sociaal Domein

De Voorjaarsnota laat op het Sociaal domein, programma 6, een tekort zien van bijna € 2 miljoen voor 2021. Een deel hiervan is gerelateerd aan compenserende maatregelen in het kader van Corona, maar het tekort draagt ook een aantal structurele elementen in zich. Op dit moment zijn deze nog niet vertaald naar de Kadernota, omdat de uiteindelijke omvang van het tekort voor 2022 en verder nog niet goed valt te berekenen. Er is nog te veel onzeker, zowel in positieve als in negatieve zin om in de Kadernota al een bedrag op te nemen. In een worstcase scenario stevenen we echter af op een tekort voor 2022 en verder van rond de € 1,5 miljoen. In 2021 gaan we onze inzet op "Grip op-programma's" verder intensiveren waarmee we dit dreigende tekort in de komende jaren terug willen dringen.

Intensivering van de Grip op programma's

De maatregelen vanuit Grip op Jeugd sorteren effect, maar de volledige taakstelling is nog niet behaald. De tot nu toe ingezette maatregelen vanuit Grip op Wmo laten een tegenvallend resultaat zien, dit geldt met name voor de toepassing van het normenkader Huishoudelijke Hulp. Willen we de structurele uitgaven in het Sociaal domein onder controle krijgen, dan zullen er aanvullend op de maatregelen die nu al in de beide projecten zijn gedaan zeer scherpe keuzes moeten worden gemaakt, die gevolgen hebben voor de ondersteuning van inwoners. Wij zullen daarom de Grip op programma's in een nieuwe eenduidige projectstructuur brengen en nieuwe, ingrijpende voorstellen doen om de kosten in de Wmo en Jeugd om te buigen. Daarbij wordt ook gekeken naar de verbinding met bijvoorbeeld de Participatiewet.

gemeente

Autonome ontwikkelingen in relatie tot de Rijksbijdrage

In de Voorjaarsnota is rekening gehouden met indexatie voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze zullen ook in de komende jaren doorzetten. Verder verwachten we in de Wmo een toename van inwoners die ondersteuning nodig hebben, onder meer door de vergrijzing en de complexer wordende samenleving. Deze autonome ontwikkelingen spelen bij een groot aantal gemeenten en leiden bij veel gemeenten tot dezelfde problemen als in Weststellingwerf. Uit onafhankelijk onderzoek is gebleken dat gemeenten € 1,7 miljard meer uitgeven aan Jeugdzorg dan ze aan middelen ontvangen. Weliswaar zijn aanvullende incidentele middelen voor het oplossen van acute problematiek in de jeugdzorg toegezegd door het rijk, een structurele oplossing zowel op het gebied van jeugd als Wmo is noodzakelijk. Wij blijven dan ook een dringend beroep doen op het Rijk om hier op korte termijn toe over te gaan.

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort, Jongebroed en Hoen
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Bestuur
- Burgerzaken

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Bestuur					
Inhuur Griffie	-70.000				
Burgerzaken					
Meerkosten Tweede Kamerverkiezingen (corona)	-55.000				
Totaal lasten	-125.000	0	0	0	0
Totaal programma 0	-125.000	0	0	0	0
Dit wordt gedekt uit de Coronagelden	55.000				

Toelichting exploitatie

Voorjaarsnota

Inhuur Griffie

Vanwege ziekteverzuim is het noodzakelijk om een extra medewerker in te huren bij de afdeling Griffie. Voor 2021 wordt hier een bedrag van € 70.000 voor opgenomen.

Meerkosten Tweede Kamerverkiezingen (corona)

Op 17 maart 2021 zijn de Tweede Kamerverkiezing gehouden. Om veilig stemmen in tijden van Corona mogelijk te maken was het noodzakelijk voor de stembureaus verschillende aanvullende maatregelen te nemen. Vanuit het Rijk hebben alle gemeenten coronacompensatie ontvangen voor deze noodzakelijke kosten. Het voorstel is om dit budget eenmalig in 2021 te verhogen met € 55.000, de kosten kunnen worden gedekt uit de ontvangen coronagelden (zie overzicht Algemene dekkingsmiddelen).

Programma 1 | Veiligheid

Programma 1 | Veiligheid

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort
Organisatie	Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Actuele ontwikkelingen

De raad heeft het beleidsplan Integrale Veiligheid 2020 - 2023 vastgesteld in maart 2020. We werken nu aan de uitvoeringsplannen. Ook kijken we naar de beleidsindicatoren waarop gemonitord gaat worden. De Corona-crisis heeft forse impact op de dagelijkse werkzaamheden van het team openbare orde en veiligheid. In het jaar 2021 proberen we het werk te normaliseren.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 1 Veiligheid	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Crisisbeheersing en brandweer					
<i>Bijdrage veiligheidsregio Fryslân</i>		-37.500	-37.500	-38.000	-53.500
Totaal lasten	0	-37.500	-37.500	-38.000	-53.500
Totaal programma 1	0	-37.500	-37.500	-38.000	-53.500

Toelichting exploitatie

Taakveld Crisisbeheersing en Brandweer

Bijdrage veiligheidsregio Fryslân

De gemeentelijke bijdrage voor de Veiligheidsregio Fryslân neemt op basis van hun concept-meerjarenbegroting (2022-2025) van de veiligheidsregio toe. Zie ook programma 7 voor het onderdeel gezondheid.

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed en Rijkers
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

Actuele ontwikkelingen

We hebben 110 km asfaltwegen in het veenweidegebied. Deze wegen krijgen regelmatig een nieuwe laag asfalt. Hierdoor worden deze wegen steeds zwaarder en zakken weg in de slappe bodem van het veenweidegebied. Deze wegen zijn de komende jaren toe aan een reconstructie (verwijderen van de totale constructie en aanbrengen een nieuwe lichtere constructie. Een duurzame oplossing moet onderzocht worden en zal de komende jaren leiden tot nieuwe investeringen. Voor de Lemsterweg is reeds krediet beschikbaar en deze reconstructie zal in 2021 uitgevoerd worden.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)					
<i>Wet Natuurbescherming</i>	-25.000				
Verkeer en vervoer					
<i>Opstellen DIOR</i>	-40.000				
<i>Herstellen vorstschade</i>	-40.000				
<i>Aanstellen medewerker Veenweideprogramma</i>	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal Lasten	-115.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal programma 2	-115.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

Toelichting exploitatie

Voorjaarsnota

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)

Wet Natuurbescherming

Om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming (voorheen Flora- en Faunawet) dient er een inventarisatie voor flora en fauna plaats te vinden die resulteert in een digitale kaart waarmee volgens de nieuwe Gedragscode Soortbescherming Gemeenten kan worden gewerkt. De onvermijdelijke kosten bedragen incidenteel € 25.000.

Verkeer en vervoer

Opstellen leidraad Duurzame Inrichting van de Openbare Ruimte (DIOR)

De onderhoudsniveaus van de openbare ruimte zijn door uw raad vastgesteld. Belangrijk is inrichtingskeuzes en materiaalkeuzes te maken die duurzaam, veilig en in principe onderhoudsarm zijn. Door nu €40.000 te investeren in een leidraad Duurzame Inrichting van de Openbare Ruimte (DIOR) is deze eind 2021 beschikbaar.

Vorstschade

In februari 2021 hebben we een korte maar hevige vorstperiode gehad. Voor noodzakelijk herstel van gaten en scheuren in de asfaltwegen is in 2021 een extra onderhoudsbudget nodig van € 40.000

Kadernota 2022-2025

Aanstellen medewerker Veenweideprogramma

Provinsje Fryslân heeft in 2015 de Veenweidevisie vastgesteld. Inmiddels is er niet alleen een nieuw Veenweideprogramma 2021-2030, maar zijn ook de 10 betrokken 'veenweidegemeenten' hier organisatorisch bij aangehaakt. Het BOF (Bestjoerlik Oerlis Feangryde) is verantwoordelijk voor het Veenweide-programma en daarbij het belangrijkste adviesorgaan van de deelnemers van het Veenweideprogramma, waaronder de Provinsje Fryslân, Wetterskip Fryslân, gemeenten, LTO en de Friese Milieufederatie. Daarnaast maken de gemeenten ambtelijk deel uit van verschillende project- en klankbordgroepen. Om één en ander voor de gemeenten goed te stroomlijnen is er een medewerker aangenomen om de gezamenlijke gemeentelijke belangen in het Veenweideprogramma te behartigen. De structurele kosten voor deze medewerker zijn voor een bedrag van € 10.000 in de voorjaars- en kadernota opgenomen.

Programma 3 | Economie

Programma 3 | Economie

Portefeuillehouder(s)	Van de Nadort en Hoen
Organisatie	Ruimte, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie

Taakvelden

- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische ontwikkelingen
- Economische promotie
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 3 Economie	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Economische ontwikkeling					
<i>Uitbreiding formatie Economie en retail</i>		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Totaal lasten	0	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Totaal programma 3	0	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000

Toelichting exploitatie

Kadernota 2022-2025

In het collegeprogramma is de ambitie uitgesproken de kernwinkelstructuur van Wolvega te versterken met als beoogd resultaat in gezamenlijkheid met alle betrokken (inwoners en ondernemers) te komen tot een compact en aantrekkelijk winkelgebied in Wolvega. Dit heeft geresulteerd in een vast te stellen centrumvisie en uitvoeringsagenda. Hiervoor wordt een incidenteel budget gevraagd aan de raad.

Naast deze incidentele kosten samenhangend met uitvoering van projecten uit de uitvoeringsagenda, zijn er ook structurele kosten die nodig zijn voor de voortgang en borging van visie en beleid in de organisatie. Het gaat hier om personele inzet vanuit de afdeling ruimte op een aantal terreinen:

- functioneren en doorontwikkeling centrum zoals onderzoek en advies 3 centra, toetsen aanvragen aan beleid, voeren structureel overleg met stakeholders etc. (taken beleidsmedewerker Economische Zaken en toerisme en recreatie)

- overleg en planvorming ondernemers en vastgoedeigenaren (taken bedrijvencontactfunctionaris)

- organisatie en samenwerking vastgoedeigenaren en algehele professionalisering samenwerking alle betrokken partijen (gemeente, ondernemers, vastgoed en overige belanghebbenden).

De structurele jaarlijkse kosten voor uitvoering van deze taken zijn begroot op € 80.000,= (totaal 1 fte).

Toelichting investeringen

Een investeringsvoorstel voor het centrumplan Wolvega zullen wij op korte termijn aan u voorleggen.

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Portefeuillehouder(s)	Hoer
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

Actuele ontwikkelingen

Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

Om onderwijsvertragingen in te lopen en leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona heeft het demissionaire kabinet het NPO opgezet. Voor de uitvoering van het NPO wordt een budget beschikbaar gesteld voor schoolbesturen voor het basis- en voortgezet onderwijs. Ook gemeenten ontvangen voor NPO een specifieke uitkering over een periode van 2,5 jaar. Meer informatie over de hoogte van de specifieke uitkering voor Weststellingwerf en de bestedingsvoorwaarden volgt in juli 2021. In april en mei 2021 werken scholen aan het in kaart brengen hoe de leerlingen ervoor staan en wat nodig is om de vertragingen in te lopen. Schoolbesturen en gemeenten zullen samen optrekken als het gaat om de planvorming met betrekking tot de uitvoering van het NPO.

Update MJOP gemeentelijke panden

De MeerJarenOnderhoudsPlannen (MJOP) van onze panden zijn afgelopen jaar op basis van schouw en onderzoek opnieuw opgesteld. Dit leidt tot een bijstelling van de benodigde budgetten voor het dagelijkse en planmatige onderhoud, de uitkomsten hiervan verwerken wij in de begroting 2022.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 4 Onderwijs	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Onderwijshuisvesting					
<i>Bijstellen exploitatie gemeentelijke panden</i>	0	-61.800	-61.800	-61.800	-61.800
Totaal lasten	0	-61.800	-61.800	-61.800	-61.800
Baten					
<u>Taakveld</u>					
Onderwijshuisvesting					
<i>MI-vergoeding</i>	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Totaal baten	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Totaal programma 4	34.000	-27.800	-27.800	-27.800	-27.800

Toelichting exploitatie Voorjaarsnota

Onderwijshuisvesting

MI vergoedingen (materiële instandhouding)

De MI vergoedingen voor 2021 zijn opnieuw vastgesteld. Dit levert een structureel voordeel op van € 34.000 met ingang van 2021.

Kadernota 2022-2025

Bijstellen exploitatie gemeentelijke panden

Jaarlijks stellen wij, op basis van de gerealiseerde kosten van de afgelopen jaren, de benodigde budgetten voor de exploitatie van onze gemeentelijke panden bij. Het gaat hier om de kosten voor gas, water en licht, verzekeringen en publieke heffingen. Zoals genoemd bij actuele ontwikkelingen rekenen we bij de baten met een prijsindex van 1,5%, daarom nemen we die aan de lastenkant ook mee. Daarnaast zijn in 2020 de verzekeringen opnieuw aanbesteed. Bij de jaarrekening is al melding gemaakt van de toename van de kosten.

Onze panden zijn verdeeld over meerdere programma's. In deze kadernota zijn de kosten als totaal opgevoerd in programma 4 om zo het totaal inzichtelijk te maken, maar zullen bij de begroting worden geboekt op de daadwerkelijke programma's waar de panden in zijn ondergebracht (programma 4, 5, 6, 8 en overhead).

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s)	Hoer en Jongebloed
Organisatie	Sociaal domein, Ruimte

Taakvelden

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

Actuele ontwikkelingen

Lokaal sportakkoord

Voor de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord ontvangen we voor het kalenderjaar 2021 een extra bijdrage van €20.000, wat een totaal maakt van €40.000. Dit geeft meer mogelijkheden voor projecten binnen de thema's 'vitale sportaanbieders', 'jong, fit & vaardig' en 'inclusief sporten en bewegen'. De kerngroep en werkgroepen zullen zich buigen over de besteding van deze middelen.

Corona

Door de maatregelen rond corona zijn er diverse sport- en culturele activiteiten die beperkt of niet door kunnen gaan. We verwachten hierin in de tweede helft van dit jaar nog wel een inhaalslag.

Zwembaden

De openstelling van de zwembaden is aangepast. De Dobbe is twee weken eerder opengesteld. De Steense blijft in de zomerperiode open voor zwemlessen en waar mogelijk recreatief zwemmen. Dit alles onder voorbehoud van de dan geldende coronamaatregelen. Het tarief voor de Dobbe is gelijkgesteld aan het tarief voor de Steense in verband met de coronamaatregelen.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Coronacompensatie Cultuur	-70.813				
Subsidies Coronacompensatie 2020	-212.000				
Prijs en looncompensaties subsidies		-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Sportaccommodaties					
Verbetering sportaccommodaties (kunstgrasvelden)		50.000			
Padelbanen tennisvereniging Wolvega	-24.500				
Sportbeleid en activering					
Lokaal sportakkoord	-40.000				
Cofinanciering inzet buurtsportcoaches	-40.670				
Totaal lasten	-387.983	24.000	-26.000	-26.000	-26.000
Baten					
<u>Taakveld</u>					
Sportbeleid en activering					
Lokaal sportakkoord	20.000				
Cofinanciering inzet buurtsportcoaches	40.670				
Totaal baten	60.670	0	0	0	0
Totaal programma 5	-327.313	24.000	-26.000	-26.000	-26.000
Dit wordt gedekt uit de Coronagelden	282.813				

Toelichting exploitatie

Voorjaarsnota

Subsidieplafonds

De volgende subsidieplafonds moeten worden aangepast:

- Subsidieplafond muziekonderwijs moet voor Terra met een bedrag van € 600 voor het jaar 2021 worden opgehoogd in verband met het grotere aantal leerlingen op deze school.
- Subsidieplafond Sport Fryslân/buurtsportwerk moet opgehoogd worden met € 40.670 naar € 284.670 in verband met de bijdrage van het onderwijs. Dit bedrag moet in de baten en lasten worden meegenomen (verloopt budgettair neutraal).
- Subsidieplafond subsidieregeling sportverenigingen moet opgehoogd worden, van €112.930 naar €187.132. Dit betreft de basissubsidie voor sportverenigingen (€112.930) en subsidie voor groot onderhoud (€74.202). Het budget staat al in de begroting, maar was nog niet verwerkt in het subsidieplafond.

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Coronacompensatie Cultuur

Het Rijk heeft financiële middelen beschikbaar gesteld om culturele organisaties te compenseren voor de financiële nadelen van de coronacrisis. Dit betreft een bedrag van € 70.813 voor het jaar 2021. Wij stellen voor dit bedrag beschikbaar te stellen voor een compensatieprogramma voor de culturele sector in het jaar 2021.

Taakveld sportaccommodaties

Padelbanen tennisvereniging Wolvega

Door de tennisvereniging in Wolvega is een aanvraag gedaan voor de aanleg van Padelbanen. Padel, een mix van tennis en squash, is één van de snelst groeiende sporten in Nederland. Wij staan hier dan ook positief tegenover, omdat dit een verbreding en stimulans betekent voor het sportaanbod binnen de gemeente Weststellingwerf en helemaal past binnen de doelstellingen van ons Lokaal Sport- en Beweegakkoord. Deze investering is gerelateerd aan de subsidieregeling groot onderhoud, aangezien anders 2 bestaande tennisbanen vervangen moeten te worden. Omdat het beschikbare budget voor groot onderhoud reeds voor andere aanvragen beschikbaar gesteld wordt, willen we hiervoor een eenmalig extra budget beschikbaar stellen van €24.500.

Taakveld sportbeleid en activering

Lokaal sportakkoord

In de begroting 2021 is wel de toen bekende rijksbijdrage voor het lokaal sportakkoord van € 20.000 begroot maar niet de uitgaven. Ondertussen is de rijksbijdrage verhoogd naar € 40.000.

Cofinanciering inzet buurtsportcoaches

Voor de inzet van buurtsportcoaches binnen het primair onderwijs ontvangt de gemeente €40.670 aan cofinanciering van verschillende schoolbesturen. Deze buurtsportcoaches worden ingezet voor het verzorgen van bewegingsonderwijs op de primair onderwijs scholen. Dit bedrag wordt door de gemeente verstrekt aan Sport Fryslân (als onderdeel van de jaarlijkse subsidie).

Subsidies Coronacompensatie 2020

De raad heeft in januari 2021 een budget van € 212.000 beschikbaar gesteld voor een subsidieregeling coronacompensatie. De gemeente vindt het belangrijk voor de leefbaarheid in onze gemeente om maatschappelijke organisaties financieel te ondersteunen in deze coronacrisis, zodat zij kunnen blijven voortbestaan. Met behulp van deze regeling konden maatschappelijke organisaties en verenigingen Weststellingwerf - tegemoet gekomen worden in hun schade door de coronamaatregelen in 2020. € 192.000 is beschikbaar gesteld via de Subsidieregeling Coronacompensatie voor geleden schade in 2020 voor maatschappelijke organisaties en verenigingen Weststellingwerf. € 20.000 is beschikbaar gesteld via de Subsidieregeling noodfonds tegemoetkoming ernstige nadelige financiële coronaschade maatschappelijke organisaties Weststellingwerf 2020.

Kadernota 2022-2025

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Prijs en looncompensaties subsidies

In de uitgangspunten voor het meerjarenperspectief is een nullijn afgesproken voor inflatie. Bij uitzondering kan van deze nullijn worden afgeweken als vaststaat dat dit uitgangspunt niet is uit te voeren. Dan is er een mogelijkheid tot budgetbijstelling. Ook is die mogelijkheid er als we op basis van een overeenkomst verplicht zijn instellingen te compenseren voor loon- en/of prijsstijgingen. We stellen voor de volgende subsidie instellingen voor dat er een compensatie moeten worden verleend voor prijsontwikkelingen. Deze instellingen hebben te maken met een behoorlijke looncomponent. Dit betreft: Bibliotheek Zuidoost Fryslân, Stellingwarver Schrieversronte, Opera Spanga, Nationaal Vlechtmuseum, Comprix (muziekfestival) en Sport Fryslân. Uitgaande van een prijscomponent in de lonen van 3%, leidt dit tot een structurele bijstelling van € 26.000. Daarnaast zijn er partijen die een vast bedrag per inwoner/leerling gesubsidieerd krijgen. Het subsidieplafond zal met dat aantal mee moeten bewegen bij het opstellen van de begroting. Dit zijn geen grote bedragen.

Verbetering sportaccommodaties (kunstgrasvelden)

Het incidentele budget verbetering sportaccommodaties (kunstgrasvelden) is blijven staan in 2022, dit budget wordt niet meer ingezet. Dit geeft een eenmalig voordeel in 2022 van € 50.000.

Toelichting investeringen

Wij zullen een investeringsvoorstel aan u voorleggen van een inrichtingsplan voor de Driewegsluis.

Programma 6 | Sociaal domein

Programma 6 | Sociaal domein

Portefeuillehouder(s)	Rijkers en Zonderland
Organisatie	Sociaal domein

Taakvelden

Programma 6 | Sociaal domein

- Arbeidsparticipatie
- Begeleide| participatie
- Geëscaleerde zorg 18+
- Inkomensregelingen
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Wijkteams
- Geëscaleerde zorg 18-

Actuele ontwikkelingen

ESF REACT

In 2021 komt er subsidie vanuit ESF REACT-EU, deze is gericht op de gevolgen van de Corona-maatregelen. Het betreft een verlenging op basis van de ESF-Regeling 2014-2020. De verwachting is dat minimaal € 5,5 miljoen euro ESF REACT-EU-subsidie beschikbaar komt voor arbeidsmarktregio Friesland. De aanvraag zal in juni 2021 worden ingediend door centrumgemeente Leeuwarden. De nieuwe ESF-Regeling zal ingaan per 2022.

Wmo

De decentralisatie Beschermd Wonen is in ieder geval uitgesteld tot 1 januari 2023.

Inkomensregelingen

Over inkomensregelingen is tot en met maart niets specifiek te melden. Het eerste kwartaal van 2021 laat hetzelfde beeld zien als 2020. Het aantal uitkeringen is nagenoeg stabiel, het beroep op ondersteuning zoals bijvoorbeeld schuldhulpverlening en bijzondere bijstand is lager dan geraamd. Mogelijk is dit het gevolg van de COVID-19 maatregelen. Het is lastig in te schatten hoe dit zal verlopen in de 2e helft van 2021 als de "lockdown" wordt opgeheven.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 6 Sociaal domein	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Beleidsveld Participatie</u>					
Wet inburgering	-75.000				
Perspectief op Werk	-81.500				
Re-integratie	200.000				
Corona Tonk-regeling	-87.300				
Corona bijdrage SW bedrijven	-239.182				
<u>Beleidsveld WMO</u>					
Maatregelen kostenbewuste uitvoering	-95.000				
Normenkader voor huishoudelijk hulp	-330.000				
Inhuur herindicaties	-26.000				
Inzet Domotica is vertraagd	-25.000				
Latere start alg. inloopvoorziening en indicatievrije dagbesteding	-175.000				
Toename inwoners ondersteuning WMO	-467.000				
CAO-tarieven	-16.000				
Beschermd wonen	143.000				
Corona Ondersteuningsprogramma Jeugd/WMO	-223.283				
<u>Beleidsveld Jeugdzorg</u>					
Bijdrage huisartsen praktijkondersteuner	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Loon en prijsindexatie jeugd	-150.000				
Geëscaleerde zorg -18	-250.000				
Stelpost Jeugdzorg		-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
<u>Beleidsveld Overig</u>					
Medewerker monitoring		-42.500			
Corona verlengen pilot Griffioenpark 3	-65.500	-130.500			
Totaal lasten	-1.992.765	-803.000	-630.000	-630.000	-630.000
Baten					
<u>Beleidsveld WMO</u>					
Eigen bijdrage vallen lager uit	-25.000				
<u>Beleidsveld Jeugdzorg</u>					
Bijdrage huisartsen praktijkondersteuner	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdrage rijk		600.000	600.000	600.000	600.000
Totaal baten	5.000	630.000	630.000	630.000	630.000
Totaal programma 6	-1.987.765	-173.000	0	0	0
Dit wordt gedekt uit de Coronagelden	902.265				

Toelichting exploitatie Voorjaarsnota

Beleidsveld Participatie

Wet inburgering

De nieuwe Wet inburgering moet ervoor zorgen dat inburgeraars zo snel mogelijk meedoen in Nederland, het liefst via betaald werk. Het nieuwe stelsel moet ervoor zorgen dat statushouders een zo hoog mogelijk taalniveau bereiken, de Nederlandse maatschappij leren kennen en vanaf de start van het traject naar vermogen meedoen. Om dit te realiseren krijgen gemeenten meer taken en een regierol in de uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel. In dit stelsel hebben gemeenten onder andere een aanbodplicht van financiële ontzorging en taaltrajecten. Dit onder de volgende vijf uitvoeringseisen:

- a. De gemeente bevordert dat de statushouder tijdig kan starten met het inburgeringstraject (tijdige start).
- b. De statushouder rondt het inburgeringstraject binnen de termijn van drie jaar af. De gemeente let erop dat het traject niet langer duurt dan nodig is (snelheid).
- c. De statushouder stelt voor iedere inburgeringsplichtige een passend traject vast (maatwerk).
- d. De statushouder combineert zoveel mogelijk activiteiten gericht op het leren van de Nederlandse taal en op meedoen aan de maatschappij (dualiteit).
- e. De gemeente stelt eisen aan de kwaliteit van het aanbod en zorgt ervoor dat die kwaliteit en de continuïteit gewaarborgd is (kwaliteit).

De eerdere startdatum 1 juni 2021 van de Wet inburgering is in november 2020 uitgesteld tot tenminste 1 januari 2022. Voorbereidingskosten en reeds lopende pilots om bovenstaande taken (a t/m e) tijdig te implementeren in de staande organisatie zijn wegens het uitstellen van de Wet inburgering hoger uitgevallen dan verwacht. Daarom maken we voor de integratie-componenten, die een verbinding hebben met de Participatiewet, gebruik van de incidentele middelen uit het corona compensatiepakket ten behoeve van de Participatiewet. Hierbij gaat het om een bedrag van € 75.000 incidenteel.

Re-integratie

Vanuit de arbeidsmarktregio wordt een beroep gedaan op de coronacompensatiemiddelen voor re-integratie, onder andere voor het programma Perspectief op Werk. Deze worden incidenteel ingezet, mede als cofinanciering voor de REACT-EU. In de plannen is op dit moment voorzien in een aandeel van € 81.500 matchingsgeld voor onze gemeente, welke beschikbaar gesteld moet worden uit de coronacompensatiemiddelen. Voor het onderdeel arbeidsparticipatie (Re-integratie P-wet) worden in 2021 lagere kosten gemaakt. Dit budget kan incidenteel afgeraamd worden met € 200.000.

TONK

In het 4e compensatiepakket van het Rijk in verband met de coronamaatregelen is een bedrag van € 87.296 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de TONK-regeling. Dit budget moet incidenteel beschikbaar gesteld worden voor de uitvoering van de regeling.

Bijdrage SW bedrijven

Caparis heeft een beroep gedaan op de coronacompensatie voor SW-bedrijven in verband met de geleden schade door de coronamaatregelen. Het aandeel van onze gemeente in deze schade is € 239.182. Dit moet gedekt worden uit de coronacompensatiemiddelen die beschikbaar gesteld zijn door het rijk. Besluitvorming daarover heeft begin 2021 plaatsgevonden, de raad is hierover in februari geïnformeerd met een memo.

Beleidsveld Wmo

Met het vaststellen van de maatregelen in Grip op Wmo is voor 2021 uitgegaan van een eerste besparing. Nu de eerste maanden van dit jaar achter de rug zijn kunnen we een inschatting maken van het eerste effect en de financiële verwachtingen voor 2021 bijstellen.

Maatregelen kostenbewuste uitvoering

De eerste categorie maatregelen uit Grip op Wmo heeft betrekking op een kostenbewuste uitvoering. Eén van de maatregelen is het aantrekken van een Wmo-inkoopondersteuner. Deze functie wordt vanaf juli ingevuld. Om die reden is de verwachte opbrengst voor deze maatregel in 2021 gehalveerd van €190.000 naar €95.000. Het betreft een incidentele bijstelling.

Beleidsmatige maatregelen die op kortere termijn leiden tot een minder groot tekort

Een beleidsmatige maatregel waarvan de verwachting was dat het financieel effect zou hebben is het werken met een normenkader voor Huishoudelijke Hulp. Nu de herindicaties grotendeels hebben plaatsgevonden blijkt dat het werken met dit normenkader niet het financiële effect heeft dat werd verwacht. De beoogde besparing van €330.000 in 2021 wordt niet behaald.

De ingehuurd capaciteit om de herindicaties uit te voeren heeft tot hogere kosten geleid dan vooraf werd gedacht. Het betreft een incidenteel bedrag van € 26.000.

Ook de inzet van domotica binnen de huishoudelijke hulp is nog niet van start gegaan, de verwachting is dat de besparing van €25.000 in 2021 niet behaald wordt. Het betreft een incidentele wijziging.

Maatregelen gericht op transformatie

De gesprekken voor het opzetten van voorliggende voorzieningen zoals een algemene inloopvoorziening en indicatievrije dagbesteding zijn opgestart. De openstelling van dergelijke voorzieningen wordt vertraagd door het Corona-virus. De verwachting is dat beide voorzieningen dit jaar geopend worden, waarbij door het virus een start met minder cliënten van toepassing zal zijn dan waar bij de besparing vanuit werd gegaan. Hierom moet de besparing voor 2021 worden bijgesteld van € 200.000 naar € 25.000.

Overige ontwikkelingen

We zien dat de toename van inwoners met ondersteuning vanuit de Wmo nog steeds doorzet. Dit past bij het landelijke beeld van de toenemende zorgvraag ten gevolge van het abonnementstarief, het Weststellingwerfse vergrijzingspercentage en de complexere wordende samenleving. Ook zien we door de strengere toegang van het Expertiseteam Beschermd Wonen een toename in de lokale maatwerkondersteuning (beoogde transformatie). Landelijk gezien was er in 2019 een stijging van 6% aan Wmo-kosten (Bron: CBS). Er is vanwege voornoemde ontwikkelingen en het Coronavirus geen reden om aan te nemen dat dit percentage over 2021 lager zal zijn. Indien dit percentage daadwerkelijk aan de orde is, betekent dit ten opzichte van 2019 € 467.000 aan extra kosten voor de Wmo.

Een andere financiële ontwikkeling die speelt is het feit dat er wegens Cao-wijzigingen niet langer sprake is van reële tarieven voor de maatwerkproducten, terwijl de Wet voorschrijft dat er sprake dient te zijn van reële tarieven. Hierdoor zijn de OWO-gemeenten genoodzaakt de tarieven voor de Wmo te wijzigen, wat leidt tot € 16.000 aan structurele extra kosten. Dit bedrag geldt voor een aantal producten (o.a. begeleiding en dagbesteding), voor andere producten is de indexatie eerder in de budgetberekeningen meegenomen.

Lagere eigen bijdragen

Op basis van de resultaten 2020 zien we dat de eigen bijdragen in de Wmo € 25.000 te hoog zijn geraamd.

Beschermd Wonen

Voor 2020 is er sprake van een regionaal overschot binnen het budget Beschermd Wonen. Deze afrekening komt in 2021 binnen. Dit budget (€ 43.000) kan incidenteel vrijvallen in 2021.

Daarnaast kan er € 100.000 incidenteel afgeraamd worden op beschermd wonen in verband met overgang naar WLZ en strengere toegang (Expertiseteam Beschermd Wonen). We zien binnen deze doelgroep een verschuiving van beschermd wonen naar maatwerkondersteuning 18+ (communicerende vaten).

Corona compensatie Jeugd/Wmo

Het Rijk heeft financiële middelen beschikbaar gesteld voor extra ondersteuning aan jeugd, kwetsbare groepen en leefstijl. Dit betreft een bedrag van € 223.283 voor het jaar 2021 (pakket 4 coronacompensatie). Wij stellen voor dit bedrag beschikbaar te stellen voor een ondersteuningsprogramma, gebaseerd op de bestaande werkzaamheden, voor deze doelgroepen in het jaar 2021.

Beleidsveld Jeugdzorg

Bijdrage huisartsen praktijkondersteuner

Voor het jaar 2021 doen we weer een beroep op de vergoeding voor een deel van de loonkosten van de praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen. In 2020 hebben we op deze manier een vergoeding van € 30.000 kunnen incasseren die de huisartsen hadden aangevraagd. Dit pakken we weer samen met de huisartsen op. Dit bedrag zetten we ook in als dekking voor de genoemde loonkosten.

Indexatie 2021

Het budget voor maatwerkdienstverlening 18- moet met € 150.000 structureel worden verhoogd vanwege loon- en prijsindexatie. Bij de begroting 2020 is dit gesignaleerd in de paragraaf weerstandsvermogen (risicoparagraaf). Daarnaast wordt verwacht dat de kosten voor het sociaal domein, met name jeugdzorg, de komende jaren gaat stijgen. Hiervoor is een bedrag opgenomen van € 600.000 per jaar. Vooral nog wordt verwacht dat het rijk de stijging volledig vergoed.

Effecten Grip op Jeugd

In de jaarrekening 2020 zien we dat we € 300.000 minder hebben uitgegeven op het budget Specialistische Jeugdhulp ten opzichte van 2019. De maatregelen vanuit Grip op Jeugd sorteren dus effect, maar zitten nog niet op het gewenste financiële niveau. We gaan door met de maatregelen en werken aan doorontwikkeling hiervan. Het ambitieniveau op de effecten van Grip op Jeugd is hoog. Komende jaren moet blijken hoe reëel de ambitie is. De financiële verwachtingen zijn al in het meerjarenperspectief verwerkt.

Geëscaleerde zorg 18-

Afgelopen jaren is op deze post steeds een tekort gesignaleerd. We hebben minder directe invloed op deze uitgaven. Dit in tegenstelling tot de kosten voor specialistische jeugdhulp, waar we met Grip op Jeugd meer invloed hebben. Om tot een meer reële begroting te komen moet dit budget met € 250.000 verhoogd worden.

Beleidsveld Overig

Verlengen pilot Griffioenpark 3

De raad heeft besloten om de pilot Griffioenpark 3 te verlengen tot en met augustus 2023. De kosten voor personele lasten in de periode september 2021 - augustus 2022 (in totaal € 196.000) worden gedekt uit de Coronagelden, voor 2021 een bedrag van € 65.500 en voor 2022 een bedrag van € 130.500 .

Kadernota 2022-2025

Financiële vertaling nieuwe ontwikkelingen

Wet inburgering

Wettelijke verplichtingen inburgering

Op 1 januari 2022 gaat de wet van start. Over de beschikbaar gestelde rijksmiddelen is discussie tussen het VNG en het Ministerie. Vooral nog blijken deze niet toereikend te zijn. De onderwijsroutes creëren het meeste zorg, waar nu een minimaal tekort van 15 % per inburgeringsplichtige statushouder verwacht mag worden. De huidige kostenraming is ook afhankelijk van de taakstelling en de hiermee gemoeide instroom van statushouders per jaar. Deze valt niet te voorspellen, uiteraard gaan wij u hier later nader over informeren.

Gemeentelijk ambitieniveau Weststellingwerf

In ons collegeprogramma onder Mensen opgave 12 staat dat we werken aan de ontwikkeling van een samenhangend aanbod van goede zorg en ondersteuning, waarin de nadruk ligt op preventie. Dat onze inwoners ons goed weten te vinden, zodat zij hier optimaal gebruik van kunnen maken. Om deze ambitie om te zetten naar resultaat heeft u al een structureel budget aangegeven van € 120.000 per jaar. Het ambitieniveau van deze bovenwettelijke taken is geborgd door het huidige budget. Later dit jaar berichten wij u over deze post.

Medewerker monitoring (Sociaal domein breed)

Om de monitoring van het sociaal domein uit te kunnen voeren is een medewerker monitoring nodig. Hiervoor is in 2020 en 2021 incidenteel budget beschikbaar gesteld. In 2022 is hiervoor € 42.500 nodig. In dat jaar wordt onderzocht of deze functie richting toekomst ondergebracht kan worden in OWO-verband.

Meerjarig perspectief Sociaal domein

Het sociaal domein is volop in ontwikkeling. De uitgaven op gebied van Wmo en Jeugd, beiden zogenaamde open-einde-regelingen, vertonen een stijgende lijn. Afgelopen periode zijn hiervoor de projecten Grip op Jeugd en Grip op Wmo ingezet. Met deze projecten zetten wij ons in om de stijgende kosten te beperken en naar beneden bij te stellen, zonder dat dit afbreuk doet aan de te leveren kwaliteit. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de verwachte effecten van deze programma's. We zien echter dat het realiseren van deze besparingen weerbarstig is.

Er is sprake van autonome ontwikkelingen (indexatie, zorggroei door onder andere vergrijzing) waardoor besparingen onder druk staan. Daarnaast hebben niet alle maatregelen het beoogde effect. In de voorjaarsnota hierboven zijn de gevolgen voor 2021 in beeld gebracht. In de risicoparagraaf schetsen we wat dit mogelijk meerjarig kan betekenen en welke financiële risico's dit met zich meebrengt.

In onze eerste “grip op” projecten hebben we de maatregelen die het dichtst in bereik zijn en naar verwachting het grootste effect hebben in beeld gebracht en in werking gezet. Nu de beoogde resultaten niet altijd gehaald worden, zullen we opnieuw kijken naar aanvullende maatregelen of het versterken van de huidige. Gesprekken met vlechtwerkers en zorgaanbieders en het inzetten van het huidige pakket van bezuinigingsmaatregelen leiden weer tot nieuwe ideeën voor besparing en efficiëntere werkwijzen. Deze maatregelen worden voor de Wmo gebundeld tot een Grip op Wmo 2.0. De financiële omvang van dit pakket zal echter lager zijn dan het eerste pakket. Deze maatregelen betreffen vooral aanscherping van het huidige beleid en verder vormgeving van het voorliggend veld. Ook wordt als onderdeel van de projecten “grip op” een onderzoek uitgevoerd naar samenhang tussen het participatie-werkdeel en de Wmo. Dit leidt mogelijk ook nog tot structurele besparingen. Het bedrag is nu echter nog niet helder. Deze aanvullende maatregelen zullen deels meer tijd vragen en complexer zijn om in uitvoering te brengen dan het eerdere pakket. Om de kosten verder naar beneden te brengen zullen er ook lastige keuzes gemaakt moeten worden.

Tot slot, maar niet minder belangrijk, speelt er volop discussie met het Rijk over een tegemoetkoming in het landelijk tekort van € 1,7 miljard op gebied van Wmo en Jeugd. De verwachting is dat het kabinet na de formatie met een nadere invulling van een tegemoetkoming komt. Dit bedrag is ook voor Weststellingwerf hard nodig om de stijgende zorgkosten te kunnen betalen. Gebaseerd op de tijdelijke tegemoetkoming voor jeugd zou dit minimaal een bedrag van € 600.000 moeten zijn. Er is echter meer nodig om het gat te dichten en de autonome groei op te vangen.

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s)	Zonderland en Rijkers
Organisatie	Ruimte, Sociaal domein, Publiekscentrum, Dienstverlening, Bestuur en Organisatie (DBO)

Taakvelden

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

Actuele ontwikkelingen

Volksgezondheid

GIDS/JOGG

1. **GIDS:** De huidige GIDS gelden lopen tot en met eind december 2021. Wij kregen op 1 april 2021 het bericht van VWS dat deze gelden verlengd worden met een jaar. Dus tot en met eind december 2022. De verwachting is dat in de mei- of septembercirculaire de exacte hoogte van het bedrag voor gemeente Weststellingwerf bekend wordt gemaakt. Dit bedrag nemen wij mee in de begroting 2022.

2. Friese en lokale preventieaanpak:

Momenteel zijn wij bezig met een subsidieaanvraag voor onze lokale preventie aanpak. In het derde kwartaal verwachten wij dat bekend is of wij hiervoor goedkeuring krijgen en voor welk bedrag. In de begroting voor 2022 komen wij hierop terug.

Warmtetransitie

In samenwerking met Opsterland en Ooststellingwerf werken wij in 2021 aan het opstellen van een Transitievisie Warmte. Als resultaat wordt voor iedere afzonderlijke gemeente eind 2021 een Transitievisie Warmte opgeleverd. De Transitievisie Warmte Weststellingwerf wordt dan ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Volksgezondheid					
Bijdrage veiligheidsregio Fryslân (Gezondheid)		-24.000	-5.000	-5.500	-5.000
Milieubeheer					
Gemeenschappelijke regeling FUMO		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Subsidie regeling Reductie energiegebruik woningen	-100.000				
Warmtetransitie		-152.000			
Totaal lasten	-100.000	-236.000	-65.000	-65.500	-65.000
Baten					
<u>Taakveld</u>					
Milieubeheer					
Subsidie regeling Reductie energiegebruik woningen	100.000				
Totaal baten	100.000	0	0	0	0
Saldo Baten en lasten	0	-236.000	-65.000	-65.500	-65.000
Storting reserve Afval	-41.000				
Totaal programma 7	-41.000	-236.000	-65.000	-65.500	-65.000
Dit wordt gedekt uit de Coronagelden	41.000				

Toelichting exploitatie

Voorjaarsnota

Taakveld Milieubeheer

Subsidie duurzaamheid; we ontvangen € 100.000 RRE-subsidie (Regeling Reductie Energiegebruik woningen) om Weststellingwerf duurzamer te maken.

Mutaties reserves

Als gevolg van Corona zijn er in 2021 meerkosten ontstaan voor het ophalen van afval. Dit als gevolg van de gewijzigde manier van werken. Daarom worden extra middelen vanuit de coronagelden toegevoegd aan de reserve afval.

Kadernota 2022-2025

taakveld volksgezondheid

Bijdrage veiligheidsregio Fryslân

De gemeentelijke bijdrage voor de Veiligheidsregio Fryslân neemt op basis van de concept-meerjarenbegroting (2022-2025) van de veiligheidsregio toe. Zie ook programma 1 voor het onderdeel crisisbeheersing en brandweer.

Taakveld Milieubeheer

Extra bijdrage voor de gemeenschappelijke regeling FUMO van € 60.000 op basis van de ontwerp-begroting 2022.

Transitievisie Warmte

Deze Visie vormt straks de basis voor de volgende stap, het opstellen van de (wijk)uitvoeringsplannen. Via de Algemene Uitkering Gemeentefonds is eind 2019 € 202.000 ontvangen voor het opstellen van de Transitievisie Warmte en de eerste (wijk)uitvoeringsplannen.

Voor de binnen de OWO samenwerking op te stellen Transitievisie Warmte heeft uw raad eerder een bedrag van € 70.000 gereserveerd (€ 50.000 afkomstig uit voornoemde uitkering Gemeentefonds en € 20.000 als ontvangen aanvullende RVO-subsidie). Uit het voornoemd door het Rijk toegekende budget van € 202.000 resteert dus € 152.000. Na vaststelling van de Visie moet er een vervolg worden gegeven aan het traject van de warmtetransitie in onze gemeente. Om dit moment is nog niet duidelijk welke kosten daar vanaf 2022 uit voortkomen. De Visie geeft hier verder richting aan.

Binnen de OWO-samenwerking uitgesproken intentie, willen wij de resterende € 152.000 uit de genoemde Algemene Uitkering Gemeentefonds vanaf 2022 reserveren voor het vervolg. Wij verwachten hiermee vanaf 2022 de eerste wijk-/dorpsuitvoeringsplannen te kunnen laten opstellen.

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed en Zonderland
Organisatie	Ruimte

Taakvelden

- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

Exploitatie

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Wonen en bouwen					
Hûs en Hiem	-25.000				
Inrichten openbare ruimte Sportlaan	-55.000				
Bijdrage in ISV-3 project Noordwolde	-113.155				
Totaal lasten	-193.155	0	0	0	0
Baten					
<u>Taakveld</u>					
Wonen en bouwen					
Doorberekening kosten hûs en hiem	25.000				
Verkoop locatie Sportlaan	150.000				
Ontvangen subsidie ISV-3 project Noordwolde	226.000				
Totaal baten	401.000	0	0	0	0
Totaal programma 8 excl mutatie reserves	207.845	0	0	0	0

Toelichting exploitatie

Voorjaarsnota

Taakveld Wonen en Bouwen

Welstandsadvisering

Het aantal aanvragen waarover Welstandsadvisering Hûs en Hiem advies moet uitbrengen neemt toe en per aanvraag zijn meer behandelingen / tijd nodig. De vergoeding welke de gemeente moet betalen voor de advisering valt voor 2021 ongeveer € 25.000 hoger uit (gebaseerd op de cijfers van 2020) Hoe dit komt voor de jaren na 2021, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu nog niet te zeggen. Bij de besluitvorming over de toekomstige ruimtelijke kwaliteitstoets zal hier helderheid over zijn. De kosten van de welstandsadvisering worden doorberekend aan de aanvrager en zijn verwerkt in de bouwleges. In principe zijn de kosten en de baten in evenwicht.

Wonen en bouwen

Verkoop locatie Sportlaan

Voor het inrichten van de openbare ruimte van de locatie Sportlaan wordt een kostenpost van € 55.000 geraamd. Hiertegenover staan de baten van de verkoop van grond van € 150.000.

Afronding ISV-3 Project Noordwolde

Voor het project Herstructurering woningbouw Ds. Reitsmastraat/ Ds. Van der Tuukstraat Noordwolde hebben wij in 2015 bij de provincie Fryslân ISV-3 subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. De door de provincie Fryslân verleende ISV-3 subsidie voorziet ook in een bijdrage aan de Woningstichting Weststellingwerf. Eind 2020 is de uitvoering van het project afgerond. Een aanvraag tot vaststelling dient onder meer vergezeld te gaan van een door ons vastgestelde afrekening, met een daarbij behorende goedkeurende verklaring van een accountant. Hieraan voorafgaand moet de bijdrage aan de Woningstichting Weststellingwerf zijn betaald.

De provinciale subsidie bedraagt op basis van de nu bekende en geclaimde projectkosten € 226.000. Hiervan is € 113.155 voor de Woningstichting Weststellingwerf als bijdrage aan hun kosten in het project. Voor de gemeente resteert dan een (netto) te ontvangen subsidiebijdrage van € 112.845. Deze te ontvangen provinciale subsidie is niet geraamd. De genoemde bijdragen zijn voorlopig, omdat de controleverklaring nog niet is afgegeven en de provincie de subsidie nog niet definitief heeft vastgesteld.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)	Jongebloed
Organisatie	Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Organisatie

Actuele ontwikkelingen

Herijking Algemene uitkering gemeentefonds

De invoering van de herijking van het gemeentefonds is verschoven naar 1 januari 2023. Uiterlijk in de mei-circulaire 2022 moet duidelijk worden wat de nieuwe gemeentefondsuitkering per gemeente gaat worden. De indicatieve herverdeeffecten per gemeente zijn gepubliceerd. Deze herverdeeffecten worden niet meegenomen bij de begroting omdat deze nog kunnen wijzigen maar ook omdat de totale omvang nog kan veranderen.

Coronagelden:

Wij hebben de uitkomsten van het 3e en 4e compensatiepakket hieronder verwerkt bij Algemene uitkeringen en overige uitkering gemeentefonds. De totale coronagelden tot het met vierde compensatiepakket bedragen € 1.626.036, deze gelden hebben allemaal een eenmalig karakter. Bij de jaarrekening hebben wij aangegeven dat we deze gelden wel willen inzetten voor de gevolgen van de corona. Om recht te doen aan de intentie van deze uitkering.

Een overzicht van inzet van de coronagelden volgt in de onderstaande tabel. De ontvangen coronagelden voor 2021 zijn als volgt opgebouwd:

- € 692.045: Via overheveling beschikbaar gesteld via incidentele budgetten bij de jaarrekening 2020.
- € 240.000: Opschalingskorting 2021, beschikbaar gesteld bij de septembercirculaire 2020.
- € 332.762: Beschikbaar gesteld bij de decembercirculaire 2020 voor 2021, deze gelden zijn niet in de jaarrekening 2020 opgenomen.
- € 361.229: Betreft het vierde compensatiepakket corona.

**Tabel Coronagelden
per programma**

programma	Geactualiseerde begroting (lasten)	Ontvangen baten	Toelichting
Algemene Dekkingsmiddelen		692.045	Compensatiepakketten corona 2020 (Rijk), overheveling uit jaarrekening 2020
Algemene Dekkingsmiddelen		240.000	Opschalingskorting 2021, beschikbaar gesteld bij de septembercircular 2020 (Rijk)
Algemene Dekkingsmiddelen		332.762	3e Compensatiepakket corona (Rijk)
Algemene Dekkingsmiddelen		361.229	4e Compensatiepakket corona (Rijk)
0 Bestuur en ondersteuning	55.000		Tweede Kamerverkiezingen, meerkosten corona
5 Sport, Cultuur en Recreatie	70.813		Compensatieprogramma voor de culturele sector 2021
5 Sport, Cultuur en Recreatie	192.000		Subsidieregeling Coronacompensatie voor geleden schade in 2020 voor maatschappelijke organisaties en verenigingen Weststellingwerf
5 Sport, Cultuur en Recreatie	20.000		Subsidieregeling noodfonds tegemoetkoming ernstige nadelige financiële coronaschade maatschappelijke organisaties Weststellingwerf 2020
6 Sociaal Domein	75.000		Wet-inburgering
6 Sociaal Domein	87.300		Tonk-regeling
6 Sociaal Domein	223.283		Corona compensatie Jeugd/Wmo (ondersteuningsprogramma)
6 Sociaal Domein	196.000		Verlengen pilot Griffioenpark 3
6 Sociaal Domein	81.500		Perspectief op Werk (Beleidsveld Participatie)
6 Sociaal Domein	239.182		Bijdrage SW bedrijven
7 Volksgezondheid en milieu	41.000		Meerkosten afvalverwerking, toevoegen aan reserve afval
Totaal	1.281.078	1.626.036	
Saldo Corona baten en lasten	344.958		Restant coronagelden 2021

Mutaties algemene dekkingsmiddelen

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Treasury	195.000				
Totaal lasten	195.000	0	0	0	0
Baten					
<u>Taakveld</u>					
OZB woningen en niet-woningen		73.000	73.000	73.000	73.000
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	693.000				
Totaal baten	693.000	73.000	73.000	73.000	73.000
Totaal Overzicht algemene dekkingsmiddelen	888.000	73.000	73.000	73.000	73.000

Toelichting mutaties algemene dekkingsmiddelen

Voorjaarsnota

Algemene uitkering gemeentefonds

1. Decembecirculaire 2020 (inclusief het derde compensatiepakket corona):

Op basis van de decembecirculaire stijgt de uitkering van het gemeentefonds in 2021 met € 332.000. Deze bijstellingen zijn voor het grootste deel toe te schrijven aan de compensatiegelden corona (3e pakket) en hebben een eenmalig karakter. De (extra) gelden die wij ontvangen uit het Gemeentefonds zijn algemene middelen en daarmee dus geen geoormerkte gelden. De drie grootste compensaties zijn:

1. Aanvullend pakket re-integratie: Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt.
2. Cultuurmiddelen: Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden.
3. Impuls re-integratie: In 2021 is er een tijdelijke impuls voor re-integratie die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren.

2. Vierde compensatiepakket corona:

Op basis van het vierde compensatiepakket corona stijgt de uitkering van het gemeentefonds in 2021 met € 361.000. Deze bijstellingen hebben een eenmalig karakter. De (extra) gelden die wij ontvangen uit het Gemeentefonds zijn algemene middelen en daarmee dus geen geoormerkte gelden. De drie grootste compensaties zijn:

1. Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK): De TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.
2. Bestrijden eenzaamheid ouderen: Ter bestrijding van eenzaamheid bij ouderen, denk hierbij aan extra contact met ouderen, extra helpende handen en inzet op verbinding tussen mensen.
3. Extra begeleiding kwetsbare groepen: Voor begeleiding en ondersteuning voor mensen met beperkingen.

De verwerking van de septembercirculaire is niet in het bovenstaande overzicht opgenomen, hierover is de raad reeds geïnformeerd. De septembercirculaire is verwerkt in het hoofdstuk Actuele ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Treasury

Onderuitputting kapitaallasten

Volgens ons financieel beleid beginnen we met het afschrijven op een kapitaalgoed in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het actief gereed komt. Wegens vertraging in de uitvoering van de investeringen gepland in 2020, wordt er minder afgeschreven dan gedacht bij de meerjarenbegroting 2021. Dit geeft voor 202 in de verschillende programma's een incidenteel voordeel van € 195.000.

Kadernota 2022-2025

Voor de komende jaren wordt een trendmatige verhoging van de onroerendgoedbelastingen (1,5%) voorzien (als gevolg van inflatieontwikkeling).

Overhead en Onvoorzien

Overzicht kosten overhead

Actuele ontwikkelingen

Inrichting werkplekken / herinrichting restaurant

In 2020 zijn diverse huisvestingstrajecten door corona on hold gezet (vervanging werkplekken, inrichten restaurant en pilot activiteitgericht werken), omdat er zoveel mogelijk werd thuisgewerkt. We verwachten dat ook na corona de medewerkers deels blijven thuiswerken. Het gemeentehuis wordt een ontmoetingsplek. Een adviesbureau heeft eind 2020 onderzoek gedaan naar welke behoeftes de medewerkers hebben in de toekomstige werkomgeving. De uitkomsten van het onderzoek worden meegenomen in een totaal ontwerp van de nieuwe werkomgeving: ontmoetingsplekken, waaronder ook restaurant en werkplekken.

Mutaties overhead

+ = voordeel - = nadeel

Voorjaarsnota Kadernota 2022-2025

Overzicht Overhead	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten					
<u>Taakveld</u>					
Overhead*					
Stelpost cao verhoging 2%		-433.000	-433.000	-433.000	-433.000
Organisatieontwikkeling (structureel)		-565.000	-565.000	-565.000	-565.000
Organisatieontwikkeling (incidenteel)		-250.000	-250.000		
OWO afdelingen incidenteel	-211.000	-200.000			
OWO afdelingen structureel		-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Totaal lasten	-211.000	-1.523.000	-1.323.000	-1.073.000	-1.073.000
Baten					
<u>Taakveld</u>					
Overhead*					
OWO afd. bijdr. Ooststellingwerf en Opsterland	141.000	183.000	50.000	50.000	50.000
Totaal baten	141.000	183.000	50.000	50.000	50.000
Totaal Overzicht Overhead	-70.000	-1.340.000	-1.273.000	-1.023.000	-1.023.000

* De kosten die wij maken voor OWO onderdelen leiden ook weer tot een inkomst als gevolg van de vergoeding die wij van onze collega-gemeenten ontvangen.

Toelichting mutaties overhead

Voorjaarsnota

OWO afdelingen

Voor de basisdienstverlening op het gebied van ICT en archiefwerkzaamheden is € 211.000 (€ 70.500 per gemeente) benodigd om te kunnen bijsturen. Deze bijsturing is nodig om te kunnen voldoen aan de wettelijke taakuitvoering, om achterstallig onderhoud in archiefwerk weg te werken en om de door drie OWO gemeenten gevraagde noodzakelijke ondersteuning op ICT gebied te kunnen blijven leveren. Risico's waar we mee te maken kunnen krijgen indien niet voldoende kan worden bijgestuurd zijn:

- onvoldoende betrouwbaarheid van systemen
- niet voldoen aan wettelijke verplichtingen (taakverwaarlozing)
- niet voldoen aan het IBT toetsingskader (huidige waardering matig). In het uiterste geval wordt de gemeente onder toezicht gesteld (instrument indeplaatsstelling, gemeentewet artikel 124)
- instabiele informatievoorziening aan burgers, bedrijven, instanties en medewerkers
- niet meer kunnen voldoen aan de grote groei en vraag naar ICT middelen en ICT dienstverlening
- niet meer kunnen voldoen aan een stabiele en veilige werkomgeving en netwerkomgeving

Kadernota 2022-2025

Samenwerkingsverband Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland (OWO)

Voor het samenwerkingsverband Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland (OWO) zijn twee bedragen opgenomen in deze nota. Allereerst de noodzakelijke middelen voor de Archiefwet 2021, dit gaat om een bedrag van € 75.000 structureel (€ 25.000 structureel per gemeente). Ten tweede een bedrag van € 200.000 incidenteel (€ 66.667 per gemeente) voor kwaliteitsborging van het proces zaakgericht werken.

Gemeenten hebben wettelijke taken die ze moeten uitvoeren. Het past ook bij de betrouwbare overheid om deze taken uit te voeren en dit op het juiste (kwaliteits)niveau te doen. Als het gaat om de Archiefwet dan zijn de OWO-gemeenten hier herhaaldelijk door de provincie (IBT-rol) op gewezen.

Taakverwaarlozing ligt op de loer en in het uiterste geval kan het leiden tot ondertoezichtstelling. Bij de kwaliteitsborging van het proces zaakgericht werken gaat het, naast het niet voldoen aan de Archiefwet, ook om het voorkomen of herstellen van onvolledige opbouw van dossiers.

Gezien de financiële situatie van de drie OWO-gemeenten heeft er een afweging plaatsgevonden ten aanzien van de noodzakelijke middelen voor de OWO. De huidige financiële situatie maakt honorering van alle middelen en dus financiële uitbreiding niet mogelijk. Er zijn scherpe keuzes nodig.

Organisatieontwikkeling:

De opgedane ervaringen en inzichten vanuit het organisatieontwikkeltraject PIM op expeditie maken dat we toe zijn aan een volgende stap in de expeditie: het aanpassen van de structuur van de organisatie en cultuurverandering. De complexiteit van ons werk neemt toe. Dat merken we iedere dag en brengt de nodige uitdagingen met zich mee. Het belang van goede samenwerking, eigenaarschap, opgavegericht en integraal werken nemen hiermee toe. We zijn als organisatie de afgelopen jaren in omvang gegroeid. De span of control is hier niet op aangepast en de verschillen in omvang zijn te groot geworden. We kennen een hybride aansturingsmodel met een managementteam en directie. De combinatie tussen concernbreed sturen en afdelingssturing wordt als complex ervaren.

Aanpassingen in de structuur, aansturing en beheersbaarheid zijn noodzakelijk om klaar voor de toekomst te zijn. Deze aanpassingen zien we als voorwaarde om goed te kunnen werken aan integraal werken, eigenaarschap en samenhang in de organisatie. Met een directiemodel met robuuste teams van circa 15 fte gericht op inwoners, bestuur en organisatie verwachten we de opgaven en uitdagingen van de samenleving goed aan te kunnen. Teamleiders kunnen met deze opgang gericht medewerkers ondersteunen in de gewenste ontwikkeling. De noodzakelijke wijzigingen in de structuur voor wat betreft de span of control en het versterken van de beheersing brengen kosten met zich mee. De verwachte structurele kosten zijn verwerkt in bovenstaande tabel. Na de structuuraanpassing zal er ook worden ingezet op de vereiste cultuurverandering. Dit vraagt investering in houding, gedrag en rolinvulling van alle medewerkers en leidinggevenden in onze organisatie. Onder andere opleiding en training is daarbij van belang.

Onvoorziene uitgaven

Mutaties onvoorzien

Onvoorziene uitgaven

Vanuit de BBV bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorzien op te nemen. Wij begroten hier jaarlijks € 30.000 voor. Om een beroep te doen op deze post moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Het mag niet gaan om structurele zaken .
- De middelen worden ingezet voor de opvang van onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven.
- Achteraf wordt over de onvoorziene uitgaven verantwoording afgelegd in de voorjaarsnota, de najaarsnota of op enig ander moment dat het college nodig acht.

Van de jaarlijkse stelpost van € 30.000 voor onverwachte incidentele uitgaven is dit jaar nog geen gebruik gemaakt. Er zijn dus geen mutaties te melden.

Budgetverschuivingen van programma naar programma

Budgetverschuivingen

Bij het vaststelling van de begroting zijn door uw raad de budgetten geautoriseerd per programma. Soms blijkt in de praktijk dat budgetten in een ander programma thuishoren. In dit onderdeel van de voorjaarsnota/kadernota vindt hiervoor de verschuiving plaats van het ene programma naar het andere.

Mutaties budgettair neutraal over programma's heen		Baten	Lasten
Programma 0			
Programma 1			
Programma 2			16.000
Programma 3			
Programma 4			
Programma 5			-20.000
Programma 6			-2.000
Programma 7			
Programma 8			-25.000
Overzicht algemene dekkingsmiddelen			
Overzicht Overhead		4.000	35.000
Overzicht Onvoorzien			
Totaal budgettair neutrale wijzigingen		4.000	4.000

+ = voordeel - = nadeel

Toelichting op budgetverschuivingen

Van programma 2 naar Overhead.

De drie OWO gemeenten willen voor het beheer van kabels en leidingen overstappen naar een andere leverancier. De kosten hiervoor worden momenteel door de drie gemeenten zelf betaald vanuit budget openbare ruimte. De nieuwe oplossing gaat € 12.000 per jaar (€ 4.000) per gemeente kosten. Voor ons is dit budgettair neutraal, een structurele overheveling vanuit programma 2 van € 4.000 naar overhead. Daarnaast wordt € 4.000 bij Ooststellingwerf en € 4.000 bij Opsterland in rekening gebracht.

Van programma 5 naar programma 2

Voor het Project dorpen in het groen staat een onttrekking aan de algemene reserve geraamd van € 20.000 in Programma 5. De kosten staan echter in programma 2, daarom is het logischer om ook de dekking in dit programma te ramen.

Van programma 6 naar Overhead

Voor het contractenbeheer van de afdelingen Sociaal domein is personele uitbreiding bij de afdeling OWO bedrijfsvoering nodig. De kosten van € 6.000 wordt gedekt door een bijdrage van de afdelingen Sociaal domein van Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland.

Van programma 8 naar Overhead.

Voorstel is om het budget van de Omgevingswet (programma 8) deels (€ 25.000) te gebruiken voor de inzet van ICT. Dit budget zal worden ingezet voor de digitale ondersteuning/implementatie van de Omgevingswet. ICT staat in een ander programma, namelijk in het overzicht Overhead.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringsambities

Overzicht investeringsambities

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van het dynamisch investeringsprogramma en dekking. Enkele posten die in dit overzicht zijn opgenomen zijn hieronder toegelicht:

Fietspad langs de Linde

Voor het fietspad langs de Linde heeft u een krediet verstrekt van € 1.217.000 (begroting 2021). Wij ontvangen voor het fietspad fase II een Rijksbijdrage van de Regiodeal € 300.000 (incl. BTW). Deze rijksbijdrage zal netto (excl. BTW) worden uitgekeerd. Hierdoor wordt de eigen bijdrage € 969.000 (was € 917.000).

Precariobelasting

De verwachting is dat de opbrengst van de precariobelasting € 54.000 lager zal uitvallen dan is begroot en is daarom gecorrigeerd naar € 2.298.992. Dit is gebaseerd op het ontvangen bedrag over 2020.

Centrumplan Wolvega

In de kadernota wordt voorgesteld om het investeringsbedrag voor het centrumplan Wolvega met € 200.000 te verhogen.

Rottige Meente/Driewegsluis

In de kadernota wordt voorgesteld om het investeringsbedrag voor de Rottige Meente/Driewegsluis met € 200.000 te verlagen.

Motie inzake Energiefonds

In de Raadsvergadering van 2-11-2020 heeft u de motie “Programmabegroting 2021-2024, meer specifiek: Energiefonds “ aangenomen. In deze motie is opgenomen dat het energiefonds een eenmalige financiële impuls krijgt van € 500.000 te dekken vanuit het dynamische investeringsfonds.

Rentecomponent

De rentecomponent voor de dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen van de dynamische investeringsagenda zijn meegenomen.

Overzicht ontwikkeling dynamisch investeringsprogramma		
Beschikbare middelen		
Algemeen budget investeringsambities*		
*De kapitaallasten zijn al in de begroting meegenomen		
	stand 1-1-2020	1.694.000
Vorbereidingskrediet centrum Wolvega		-400.000
	stand 1-1-2021	1.294.000
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden		
Fietspad fase 2 (€ 1.217.000 minus bijdr.regiodeal)		-969.000
Algemeen budget investeringsambities	actuele stand	325.000
Reserve investeringsambities		
	stand 1-1-2020	9.153.780
Precariogelden 2020		2.298.992
FC Wolvega		-400.000
Organisatiekosten Regiodeal 2020		-8.333
	stand 1-1-2021	11.044.439
precariogelden 2021		2.298.992
Reserve investeringsambities	actuele stand	13.343.431
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden		
Organisatiekosten regiodeal 2021		-25.000
Organisatiekosten regiodeal 2022		-25.000
Organisatiekosten regiodeal 2023		-25.000
Organisatiekosten regiodeal 2024		-15.000
Voorber. Bestemming Wolvega 2021		-50.000
Infra de Blesse		-3.500.000
Rentecomponent de Blesse		-683.000
	Totaal toegezegd	-4.323.000
Waar moet nog een raadsbesluit over komen		
Centrum Wolvega		-2.300.000
Scholen		-2.200.000
Infra Lycklamaweg		-1.500.000
Rottige Meente/Driewegsluis		-800.000
Fietspad fase 3		-580.000
Motie Energiefonds		-500.000
Rentecomponent (voor dekking kap.lst uit reserve inv.ambities)		-1.775.000
	Totaal nog over te beslissen	-9.655.000
Reserve investeringsambities	Verwachte stand	- 634.569
Verwacht saldo Algemeen budget investeringsambities + Reserve investeringsambities		- 309.569